

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגבייה

תאריך: 17.2.2014	חוזר גלש מס': 1397 חוזר ביטוח מס': 1416		
<p>נושא: מעמד מבוטחים</p> <p>תת נושא: קביעת מעמד ובסיס לתשלום דמי ביטוח של בני זוג</p> <p>שם החוזר: מעמדם של בני זוג העובדים בעסק משותף</p>			
<p style="text-align: right;">1. המצב החוקי</p> <p>בינואר 2014 נכנס לתוקף תיקון בסעיף 66 לפקודת מס הכנסה הדין בחישוב מס נפרד לבני זוג. בהתאם לתיקון, בני זוג שעובדים בעסק משותף רשאים לדווח בדו"ח למס הכנסה בחישוב נפרד, אם מתקיימים לגביהם כל התנאים שבסעיף 66(ד) החדש לפקודת מס הכנסה וללא מגבלת סכום לכל אחד מהם כפי שהיה עד לפני התיקון.</p> <p>להלן שני התנאים (מצטברים) אשר בהתקיימם מאפשר סעיף 66(ד) החדש לפקודת מס הכנסה חישוב מס נפרד לבני זוג:</p> <p>1. יגיעתו האישית של כל אחד מבני הזוג נדרשת לייצור ההכנסה ממקור ההכנסה המשותף.</p> <p>2. כל אחד מבני הזוג מקבל הכנסה התואמת את תרומתו למקור הכנסה משותף זה, והמצויה ביחס ישיר לתרומתו זו.</p> <p>במידה שההכנסה מופקת בבית המגורים של בני הזוג – בית המגורים משמש, דרך קבע, את מקור ההכנסה המשותף ומרבית פעילות מקור ההכנסה האמור נעשית בבית המגורים;</p> <p>***העתק מלא של התיקון בסעיף בפקודה מצ"ב לחוזר כנספח.</p> <p>כידוע לכם, בסיס תשלום דמי הביטוח לעובד עצמאי מחושב בהתאם לשומות מס הכנסה. אשר על כן התיקון שבנדון משליך גם על הביטוח הלאומי כמפורט בחוזר זה.</p>			
<p style="text-align: right;">2. תהליך העבודה</p> <p>להלן טבלה המפרטת את אופן הפעולה מחדש ינואר 2014 ואילך:</p>			
דרך הטיפול של הפקיד	הבקשה לשינוי	הרישום הנוכחי בביטוח לאומי של האישה	הרישום הנוכחי בביטוח לאומי של הבעל
סגירת עיסוק "עצמאי" של האישה ופתיחת עיסוק "שכיר" בהצהרה" (או ההיפך)	הבעל - עצמאי, האישה – שכירה בעסק המשותף (או ההיפך)	עצמאית ביחס חלוקה	עצמאי ביחס חלוקה
סגירת יחס חלוקה לבני הזוג ופתיחה לכל אחד מהם עיסוק עצמאי בנפרד בהתאם להצהרתו	הבעל- עצמאי ללא יחס חלוקה, האישה -עצמאית ללא יחס חלוקה	עצמאית ביחס חלוקה	עצמאי ביחס חלוקה

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגבייה

3. דגשים:

- א. הבקשות לפתיחות תיקים/שינויים יינתנו על גבי טופס ההצהרה הרגיל, בל 6101.
- ב. בבקשה לסגירת יחס חלוקה ששני בני הזוג מצהירים כי הם ממשיכים להיות עצמאיים בנפרד, ייסגר יחס החלוקה ב-31.12 של השנה הקודמת וזאת מאחר שתגיע שומה נפרדת עבור כל אחד מבני הזוג ולאור הוראות סעיף 345 לחוק אשר רואות בהכנסה ממקור עצמאי כהכנסה שנתית. דוגמא: בני זוג ביחס חלוקה פונים ב-1.7.2014 ומבקשים לבטל יחס חלוקה ולפתוח לכל אחד תיק נפרד כעצמאי. יחס חלוקה ייסגר ב-31.12.2013 ומיום 1.1.2014 ואילך כל אחד ייחשב כעצמאי בנפרד.
- ג. סגירת יחס חלוקה כאשר אחד מבני הזוג הופך להיות שכיר אצל בן הזוג השני תתאפשר גם במהלך השנה השוטפת.
- ד. במקרים בהם מוגשת תביעה לגמלה – יש להמשיך לפי הנוהל הקיים היינו לבחון האם אכן בוצעה עבודה בפועל וכן את הבסיס לתשלום הגמלה ובדיקת סבירות ההכנסה בחלוקה בין בני הזוג ובהתאם לקבוע את הבסיס הנכון. בתביעות לאבטלה יש בנוסף לבחון בקפידת יתר יחסי עובד ומעביד ובמיוחד להתמקד בהוכחות לקבלת שכר בפועל לאורך כל התקופה.
- ה. יש לזכור כי בני זוג אשר ממשיכים להיות רשומים אצלנו ביחס חלוקה ולא ביקשו לבצע שום שינוי, כאשר תגיע שומת יחיד או משותפת או אפילו שומה נפרדת, המערכת תמשיך ותחלק את ההכנסות ביניהם לפי יחס החלוקה הרשום אצלנו.

4. מעקבים

מינהל הביטוח והגבייה יבדוק מצבים בהם בני זוג עובדים בעסק משותף ומתקבלות שומות נפרדות כאשר שולמו גמלאות ויש חשד כי ההכנסה היחסית של אחד מבני הזוג אינה עומדת בדרישות סעיף 66(ד) לפקודה. לדוגמא: בשנת 2014 לאישה שולמו דמי לידה לפי בסיס שנתי של 100,000 ₪. לבן הזוג אשר עובד באותו עסק נתקבלה שומה בגובה 20,000 ₪ בלבד באותה השנה. תיק זה יעבור לחקירה ואם יתברר שאין עמידה בתנאי סעיף 66(ד) לפקודה כנ"ל, ייקבע הפקיד את בסיס החלוקה הנכון ויעביר ממצאי החקירה למס הכנסה. במקרים בהם יש חשד לקבלת גמלה שלא כדין – יש להעביר לפי הנוהל לבחינת היבט פלילי.

רשימת תפוצה

מנהלי סניפים

מנהלי תחום בכיר ביטוח וגבייה

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה

נספח – תיקון סעיף 66(ד) לפקודת מס הכנסה

66. (א) על אף האמור בסעיף 65 –

(1) רשאי בן זוג שאיננו בן זוג רשום לתבוע כי ייעשה חישוב נפרד של המס על הכנסתו מיגיעה אישית בעסק או משלח יד או מעבודה, לרבות הכנסתו מיגיעה אישית כאמור בפסקאות (1) עד (7) להגדרתה שבסעיף 1, ובלבד שלגבי הכנסה כאמור שהיא קיצבה ייעשה חישוב נפרד אם היא משולמת בשל הכנסת עבודה שלגביה היה בן הזוג שאיננו בן הזוג הרשום זכאי לחישוב נפרד, או אם בן הזוג שאיננו בן הזוג הרשום היה זכאי בחמש השנים האחרונות שלפני תחילת תשלום הקיצבה לחישוב נפרד בשל ההכנסה שמכוחה משתלמת הקיצבה;

(2) לענין חישוב המס תיווסף ההכנסה החייבת שאינה מיגיעה אישית של בני הזוג להכנסה החייבת של בן הזוג שהכנסתו החייבת מיגיעה אישית גבוהה יותר; לא היתה לבני הזוג הכנסה חייבת מיגיעה אישית, יראו את ההכנסה שאינה מיגיעה אישית כהכנסת בן הזוג הרשום;

(3) לענין הכנסות מחברה שקופה כהגדרתה בסעיף 1א64, הכנסות מקרן להשקעות במקרקעין, כהגדרתה בסעיף 2א64, והכנסות מריבית או מרווח הון, יראו את הכנסותיו של בן הזוג הרשום ככוללות גם הכנסות כאמור של ילדו שטרם מלאו לו בשנת המס 18 שנים; לענין סעיף זה, "ריבית" – כמשמעותה בסעיף 65.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) ובסעיף 65, בן זוג שהיתה לו הכנסה מרכוש שהיה בבעלותו שנה לפני נישואיו או מרכוש שקיבל בירושה בתקופת נישואיו, רשאי לתבוע שיעשה חישוב נפרד של המס על הכנסתו האמורה, ובלבד שאם היתה לבן הזוג האמור הכנסה אחרת לגביה נערך חישוב מס נפרד, תיווסף ההכנסה על פי סעיף קטן זה להכנסה האחרת.

(ג) אלה ההוראות שיחולו לגבי החישוב הנפרד:

(1) הזכאות לניכויים, לזיכויים ולנקודות זיכוי לפי סעיפים 34, 35, 36, 44, 47, 47א ו-121א, ההטבה במס על פי סעיף 10 וההנחה במס על פי סעיף 11 יהיו לכל אחד מבני הזוג;

(א1) בן זוג רשאי, אף אם לבן זוגו אין הכנסה מיגיעה אישית, לבקש חישוב נפרד על הכנסתו מיגיעה אישית, ויהיה זכאי, כנגד המס החל על הכנסתו זו, לנקודות זיכוי כאמור בפסקאות (4) או (5);

(2) לענין זכאות לפי סעיף 37 של יחיד מוטב, כהגדרתו באותו סעיף, תובא בחשבון $\frac{1}{2}$ נקודת זיכוי בלבד, ולא תהא זכאות לנקודות זיכוי לפי סעיפים 38 ו-39;

(3) זכאות לנקודות קיצבה על פי סעיף 40(א) תהא רק לבן הזוג הרשום;

(4) האשה תהא זכאית ל-1/2 נקודת זיכוי לפי סעיף 36א, ובנוסף וכנגד המס החל על הכנסתה מיגיעה אישית - לנקודות זיכוי בעד ילדיה כלהלן:

(א) 1/2 נקודת זיכוי בעד כל אחד מילדיה בשנת לידתו ובשנת

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגבייה

בגרותו;

(ב) נקודת זיכוי אחת בעד כל אחד מילדיה החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו ועד לשנת המס שקדמה לשנת בגרותו;

לענין זה, "שנת לידה" ו"שנת בגרות" - כהגדרתם בסעיף 40(ב)(3);

(ג) נקודת זיכוי נוספת על נקודת הזיכוי לפי פסקת משנה (ב), בעד כל אחד מילדיה החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו ועד לשנת המס שבה מלאו לו חמש שנים;

(5) הגבר יהא זכאי, כנגד המס החל על הכנסתו מיגיעה אישית, לנקודות זיכוי בעד כל אחד מילדיו שהם פעוטות, כלהלן:

(א) נקודת זיכוי אחת בשנת לידתו של הפעוט ובשנת המס שבה מלאו לו שלוש שנים;

(ב) שתי נקודות זיכוי בשנת המס שלאחר שנת לידתו של הפעוט ובשנת המס שלאחריה;

לעניין זה, "פעוט" ו"שנת לידה" - כהגדרתם בסעיף 40(ב)(3).

(ד) (1) הוראות סעיף קטן (א) יחולו לגבי בני זוג שיש להם מקור הכנסה משותף, רק אם התקיימו כל אלה:

(א) יגיעתו האישית של כל אחד מבני הזוג נדרשת לייצור ההכנסה ממקור ההכנסה המשותף;

(ב) כל אחד מבני הזוג מקבל הכנסה התואמת את תרומתו לייצור ההכנסה ממקור ההכנסה המשותף ועומדת ביחס ישיר לתרומתו לייצור ההכנסה כאמור;

(ג) אם ההכנסה מופקת בבית המגורים של בני הזוג - בית המגורים משמש, דרך קבע, את מקור ההכנסה המשותף ומרבית פעילות מקור ההכנסה האמור נעשית בבית המגורים;

(2) לעניין סעיף קטן זה, "מקור הכנסה משותף" - מקור הכנסה של בן זוג התלוי במקור ההכנסה של בן הזוג השני.

(ה) (בוטל).